

هادی آفریده، مستندساز این روزها مشغول ساخت فیلم «هولاین در ایران» که معتقد است راز موزه آبیگینه را به شکل «تایتانیک پلان» روایت می‌کند.

این مستندساز با اشاره به داستان این فیلم که از تولیدات مرکز گسترش سینمایی مستند، تجربی و بویانمایی، است، گفت: مستند «هولاین در ایران» درباره یک معمار اثریشی است که در دهه ۵۰ برای معماری داخلی خانه تاریخی قوام‌السلطنه

راز تایتانیک وار در موزه آبیگینه

محمد دشتی گروه فرهنگ و هنر

عضو مؤسسه توسعه هنرهای تجسمی تهران و دو سه سالی است که در زمینه نقد آثار هنری در حوزه عکس در نشریات خیام نامه و آفتاب صبح نیشابور به صورت هفتگی قلم می‌زند. بهانه این گفت‌وگو کسب مدال طلای جشنواره بین‌المللی آرژانتینست ۱۴۰۰ توسط این هنرمند و تفسیر و نقدهای او بر برخی عکس‌هاست که با عنوان «قاب مکث» در نشریات خیام‌نامه و آفتاب صبح نیشابور دو سه سالی است منتشر و نقل مجالس هنری محلی و استانی شده است.

چرا عکاسی را به عنوان زمینه فعالیت خودتان انتخاب کردید؟

عکس و تصویر همیشه برایم جذابیتی خاص داشت و زمانی که در دوران کودکی عکس‌های یادگاری بزرگ‌ترها در کنار حرم‌مطهر حضرت امام (رضاع) را می‌دیدم انگار جادو می‌شدم. این‌که چگونه پدر و مادرها در حالی که کودک خود را در آغوش گرفته‌اند یا در حالی که دست در دست فرزند خود دارند این گونه برای همیشه به کسانی که آنها را می‌بینند چشم دوخته‌اند، برایم خیلی جالب و در عین حال جادویی بود.

از چه سالی به‌طور حرفه‌ای عکاسی را شروع کردید؟

حرفه‌ای که نمی‌شود گفت، هنوز خودم را در ابتدای راه و مبتدی می‌دانم. دنیای عکس و عکاسی مسیری سهل و ممتنع است که حرفه‌ای شدن در آن به‌آسانی به دست نمی‌آید. با جمعی از دوستان و بچه محل‌ها دنبال کار عکاسی افتادم، برخی از دوستانم رفتند و با پولی که داشتند یک تکه زمین خریدند اما من که به‌اصلاح عشق عکس بودم یک دوربین عکاسی آنالوگ و چند فیلم فوجی خریدم و برای عکاسی به هر جایی که فکر کنید، سرک کشیدم. لابد می‌توانید نتیجه خرید من و دوستانم را حدس بزنید که البته خیلی هم از چنین انتخابی ناراضی نیستم اما در پاسخ سؤال شما می‌توانم بگویم که عکاسی را ارسال سال۱۳۷۷ به صورت تجربی در انجمن سینمای جوانان ایران آموختم و پس از آن هم به همین گونه ادامه دادم.

و تبدیل آن خانه به موزه آبیگینه به ایران دعوت می‌شود. از آنجا که اغلب آثاری که در موزه آبیگینه است به دوران باستان مربوط می‌شود هولاین برای فهم بهتر فرهنگ و تاریخ ایرانی، پیدا کردن خاستگاه سفال‌ها و خوانش معماری ایرانی شروع به سفر در سراسر کشور ایران می‌کند. او ادامه داد: ماجرای ساخت این مستند به خبر پیدا شدن چیزی عجیب در جریان مرمت موزه آبیگینه برمی‌گردد.

گفت‌وگو با رضا معتمدی

عکاس مستند اجتماعی و منتقد هنری

عکاسی، توانایی احیای ایران فرهنگی را دارد

علاقه مند شدید؟

من بچه نیشابورم، شهری با قدمت زیاد که به گواهی تاریخ پس از خرابی و نابودی‌های زیادی، سسر از خاک برداشته و مهم‌تر از همه محل عبور و قدمگاه امام هشتم شیعیان حضرت رضا (ع) است. از سوی دیگر گرایش‌های شیعی از قدیم در نواحی متعدد خراسان وجود داشت و این ناحیه در قرون و اعصار، شیعیان زیادی را در خود جای داده بود که در

این میان نیشابور به داشتن جمعیت شیعی بیشتر متمایز بود و چند تن از اصحاب بزرگ امامان علیهم‌السلام و مؤلفان بزرگ شیعه در آستانه غیبت صغری از این شهر برخاستند. خاندان فضل بن شاذان از معارف شیعیان شهر بودند. وجود وکیلان امام دوازدهم در نیشابور حاکی از فعالیت چشمگیر شیعیان بود. وقتی بیشتر با این تاریخ غرور آفرین و در عین حال رنج مردمان ستم کشیده این سامان آشنا شدم، تصمیم گرفتم در حد مقدوراتم

در جریان مرمت کف‌پوش‌های موزه، شیشه دارویی پیدا می‌شود که زیر کف‌پوش‌ها دفن شده بود. درون شیشه دارو، یادداشت‌هایی از شرح روند مرمت ساختمان نوشته شده بود و مآوقع را توضیح می‌داد. با شنیدن این خبر در همان لحظه با خودم گفتم که این ماجرایک «تایتانیک پلان» است؛ یعنی فیلمی که با یک اتفاق خاص شروع شده و در ادامه حادثه مشروح وقایع شرح داده می‌شود،/مهر

و... را به عهده داشته‌اید،

اساساً چه رسالتی برای عکاس و چه نقشی برای عکس قائل هستید.

در این زمینه صحبت زیاد است اما اجازه دهید به موضوعی اشاره کنم و آن هم ایران فرهنگی است. اقلیمی بزرگ که در روزگاری نه چندان دور جغرافیا و بومی بزرگ از سرحدات چین تا نواحی متعددی در شرق و غرب ایران امروزی را در برمی‌گرفت. حتما خوانندگان عزیز ما با این اقلیم آشنا هستند که برای اطاله کلام از آن می‌گذرم، اما دوست دارم به این موضوع اشاره کنم که اگر قرار باشد روح سبز این تمدن قدیمی و ماندگار را احیا کنیم، عکس و تصویر خیلی می‌توانند مؤثر واقع شود؛ موضوعی که ضمنی می‌تواند مقدمه‌ای برای توجه بیشتر فرزندان ما به هویت و گذشته تاریخی ایران فرهنگی باشد. خوشبختانه هنوز نمادها، نشانه‌ها و ظرفیت‌های بزرگی در مجموعه این کشورها وجود دارد و جالب است که مثلاً آثار تاریخی و یادگارهای ماندگاری مانند مساجد، کاروانسراها و حتی کلیساها و دیگر آثار مذهبی این اقلیم‌ها موجود است و می‌توانند منابع بزرگی برای عکاسی و نشان دادن تصویری جامع‌تر و جذاب از ایران فرهنگی باشند.

تا جایی که اطلاع داریم بسیاری از آثار هنری شما در جشنواره‌هایی مانند جشنواره ملی عکس رضوی در استان‌های مختلف و یا دیگر جشنواره‌هایی که با موضوع و محوریت مسائل مذهبی و نمادهای دینی برگزار شده، پذیرفته شده‌اند و در مواردی هم در بزرگاری یا دوری

این جشنواره‌ها مشارکت داشته‌اید. در این خصوص هم توضیح دهید.

ایران به عنوان یک کشور تاریخی و مسلمان جاذبه‌های زیادی برای عکاسی دارد که البته باید گفت در حوزه عکاسی و تصویرسازی از جذابیت‌های ایران زیبا، به‌خصوص در زمینه جذابیت‌های دینی و مذهبی خیلی غفلت کرده‌ایم، زیرا در حوزه تصاویر و نمادهای مذهبی ما جذابیت‌ها و فرصت‌های زیادی برای عکاسی داریم، من خودم چند بار توفیق پیدا کرده‌ام که از بازگاه و مضجع شریف هشتمین امام شیعیان جهان، حضرت امام (رضاع) عکاسی کنم که آخرین بار آن همین چند روز پیش بود. هر شیعه و مسلمانی در هر جای جهان عشق و آرزویش زیارت این مرقد شریف است و شما تصور کنید وقتی ما فرصت داریم که از این همه زیبایی و جمال که در این فضای معنوی پراکنده است عکاسی کنیم، چه حال خوبی پیدا می‌کنیم، بنابراین عکاسی و بستن قاب بر زیبایی‌های این حرم شریف به هر بهانه‌ای زیباست و خوشحالم که برخی آثار من در این زمینه از سوی داوران نکته‌سنج و حرفه‌ای گزینش و پذیرفته‌شده است و توفیق همکاری و داوری در چنین جشنواره‌هایی را داشته‌ام.

در حوزه مستند اجتماعی،

عکاسی و تصویر مردمان این دیار را جاودانه کنم.

شما مقام‌های زیادی در جشنواره‌های مختلف از جمله جشنواره بین‌المللی آرژانتینست ۱۴۰۰، سومین جشنواره ملی تسنیم، جشنواره ملی عکس رضوی و ... کسب کرده‌اید و ضمناً داوری جشنواره‌های متعددی از جمله: جشنواره ملی گلیانگ مساجد مهر، جشنواره عکس عطر عطش خراسان رضوی، جشنواره عکس رضوی تجلی نور

در سرتاسر کشور ارائه می‌کنند ظرفیت‌های زیادی برای استفاده در زمینه عکاسی دارند. یعنی اگر با برنامه و طراحی لازم به این موضوع نگاه شود حتی خود دانش آموزان هم ظرفیت‌های زیادی برای مشارکت در این کار دارند. البته بعدها در جشنواره عکس رشد، بخشی را به معلمان عکاس اختصاص دادند که کار خوبی بود و باعث شد مشارکت معلمان در بحث تهیه عکس برای مجلات رشد بیشتر شود. ضمن این‌که با گسترش و توسعه چنین جشنواره‌هایی بچه‌ها به عکاسی تشویق می‌شوند و می‌توانند به بهانه آن به کارهایی مانند سفر، رفتن به مناطق مختلف برای عکاسی و آشناشدن با موقعیت‌های جدید بپردازند که این کار هم در نوع خودش ارزشمند و تاثیرگذار خواهد بود. در حقیقت عکاسی بهانه خوبی است تا دانش آموزان را بیشتر با ایران زیبا آشنا کنیم.

قاب

المپیاد فیلمسازی برای نوجوانان دهه هشتادی

فراخوان «المپیاد فیلمسازی دختران هوا» در دو بخش «ایده» و «فیلم»، با شعار «ما پای خانواده ایستاده‌ایم» را برگزار می‌کند. این رویداد با در نظر گرفتن لزوم بیان حقیقت و مقام والای زن در فرهنگ اسلامی- ایرانی و تأکید بر ارتقای جایگاه زن در تمام ابعاد اجتماعی، حقوقی، سیاسی، فرهنگی و... و توانمندسازی دختران مستعد و فیلمساز ایران اسلامی به همت بنیاد سینمایی فارابی با همکاری بنیاد بین‌المللی گوهرشاد از تاریخ ۱۹ تا ۲۳ تیر برگزار می‌شود. نوجوانان ۱۴ تا ۱۹ ساله (متولدان ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۸) می‌توانند در المپیاد فیلمسازی دختران هوا شرکت کنند. علاقه‌مندان برای حضور در این رویداد می‌توانند به نشانی <https://yfo.icff.ir> مراجعه کنند.

جام جم

فیلم کوتاه

SHORT FILM

سه‌شنبه ۲۳ خرداد ۱۴۰۲ شماره ۶۵۱۰

درنگ

علی‌رستگار | گروه فرهنگ و هنر

سال نکوی فیلم کوتاه و مستند

هیاهوی گیشه و فروش فیلم‌های تجاری و سرگرم‌کننده، حواشی حضور برخی فیلم‌ها و فیلمسازان

ایرانی در جشنواره کن، قاچاق فیلم‌ها و اخباری چون درگذشت چهره‌های پیشکسوت، ازدواج فلان بازیگر و خداحافظی بهمان بازیگر از سینما، به صورت کامل توجهات را معطوف به سینمای داستانی ایران و فیلم‌های بلند و پرچهره سینمایی می‌کند.

رسانه‌های اکثوب و الکترونیک و فضای مجازی هم ترجیح می‌دهند چنین خبرها و رویدادهایی را پوشش دهند و در انعکاس مطالب و واقعیت‌ها با سینمای بلند داستانی همراه و همدستان شوند، درحالی‌که اگر مخاطبان به ظرفیت‌های گسترده و متنوع حوزه‌های دیگر سینما همچون فیلم کوتاه، مستند و انیمیشن (کوتاه) آگاه باشند، قطعاً دستاورد غنی و مطلوب‌تری خواهندداشت و با محصولات و مشتقاتی روبه‌رو می‌شوند که خوشبختانه قربانی با فضای غالباً زرد و بیپهوده و جنجالی سینمای ایران ندارد. برخلاف آن ویرتین جذاب و فریبنده که آورده فرهنگی کمی در آن وجود دارد، در سینمای کوتاه، مستند و انیمیشن (کوتاه) ذوق و خلاقیت و تجربه‌گرایی به مراتب بیشتری به چشم می‌خورد و انتظارات فرهنگی مخاطب بیشتر برآورده می‌شود، به جز تأمین کم و بیش توقعات فرهنگی و هنری در این فضا. کسب اعتبار در آوردگاه جهانی و جشنواره‌های مختلف هم از مزیت‌ها و موفقیت‌های فیلم‌های کوتاه و مستند است، منتها اغلب چنین نتایج مثبتی که نشان از رشد و پیشرفت سینماگران جوان این عرصه‌ها دارد، زیر سایه سنگین سینمای داستانی ایران آن‌طور که باید، رسانه‌ای نمی‌شود یا درصورت انعکاس اخبار، به سادگی از کنار آن عبور می‌شود، چون معمولاً در ظاهر و ویرتین خالی از ستاره‌های سینما و چهره‌های سرشناس هستند.

با این حال شاید جالب است بدانید در یک رصد اجمالی، سینمای کوتاه، مستند و انیمیشن (کوتاه) ایران از ابتدای سال تاکنون حضوری موفق در جشنواره‌های جهانی داشت و ۱۶ فیلم موفق به دریافت جوایز شده‌اند. فارغ از تنوع مهم و قابل اشاره ژانری این آثار که سینمای بلند و داستانی ایران حتی جرات و جسارت نزدیک شدن به آنها را هم ندارد، چنین تاییدها و تشویق‌هایی می‌تواند چراغ این تجربه‌گرایی و خلاقیت را روشن نگه دارد و چه بهتر که فیلمسازان فیلم‌های بلند نیز چنین مسیر جذاب و مهیجی را پیش بگیرند یا دست کم امیدوار باشیم همین کارگردانان جوان در آینده فیلمسازی‌شان، این قدرت خطریذیری و تجربیات خلاقانه و ماجراجویانه در ژانرهای گوناگون را از یاد نبرند و سازوکار و مناسبات دست به‌عصای سینمای حرفه‌ای و تجاری، مانعی سرراشان نباشد.

جایزه بهترین فیلم بخش Nova جشنواره فیلم یکن برای «باغ وحش» (نقیسه زارع)، جایزه ویژه هیات‌داوران جشنواره چیبوکساری روسیه برای فیلم کوتاه «گواه» (آیدا تیبیان)، جایزه افتخاری جشنواره فیلم جهانی دانشجویی SWIFF آمریکا برای فیلم کوتاه «داستان ناتمام» (جواد نوریان)، جایزه بهترین فیلم کوتاه corti a ponte ایتالیا برای «بازی» (علی گیتی‌نورد)، جایزه بهترین فیلم کوتاه همین جشنواره برای «خروف» (سارا عابدی)، جایزه بهترین بازیگر (مینا همدانی) در جشنواره فیلم مادرید اسپانیا برای فیلم کوتاه «پاس» (الیکا عبدالهی)، جایزه بهترین بازیگر مرد (علیرضا مهران) در جشنواره ترسنبرنت آمریکا (میثم محمدخانی)، جایزه بهترین فیلم کوتاه در جشنواره هات داکس آمریکا برای مستند «شوهر ایران خاتم» (مرجان خسروی)، جایزه بهترین فیلم کوتاه داستانی در جشنواره طرابلس لبنان برای فیلم «خنزیر» (ماجد رستمی‌زاده) و... از جمله جوایز جهانی سینمای ایران در این زمینه هستند. سالی که نکوست از بهارش بیدار نیست؟

فیلم کوتاه

«نارنجی»

برای رقابت به اسپانیا رفت

فیلم کوتاه «نارنجی» به کارگردانی ارمیا ربانی در ادامه حضور بین‌المللی خود به بخش رقابتی شانزدهمین دوره جشنواره ایسلانتیا اسپانیا راه یافت. جشنواره بین‌المللی فیلم ایسلانتیا تابستان هر سال در شهر ایسلانتیا برگزار می‌شود و در آن طیف وسیعی از آثار کوتاه و بلند سینمایی به رقابت می‌پردازند. این جشنواره که به «زیر نور ماه» معروف است، آثار برگزیده را در فضای باز این شهر ساحلی برای مخاطبان به نمایش می‌گذارد. شانزدهمین دوره این جشنواره، دوم جولای (۱۱ تیرماه ۱۴۰۲) آغاز به کار خواهد کرد و نمایش و رقابت بین ۱۰۰ فیلم کوتاه تا ماه آگوست ادامه خواهد یافت. فیلم کوتاه نارنجی پیش از این در دوازدهمین دوره جشنواره ESNE Feelmotion اسپانیا، نامزد بهترین فیلم کوتاه داستانی شده بود. نارنجی، اولین تجربه ارمیا ربانی در مقام کارگردانی است و اشکان فاتح، ستایش دلقی، مرضیه انوری پور و سیما خان وکیلی در این فیلم به ایفا نقش پرداخته‌اند و پخش بین‌الملل فیلم را رهام رسولی به عهده دارد.

مستند «پودیک» آماده نمایش شد

با جواب مثبت شورای صدور پروانه نمایش آثار غیرسینمایی، فیلم مستند «پودیک» آماده نمایش شد.

فیلم مستند پودیک که تولد آغازین خود را با تحقیقات چندماهه گذرانده بود، سال گذشته فیلمبرداری خود را به تهیه‌کنندگی پیام مهرنوش و عرفان احتشامی و کارگردانی عرفان احتشامی پشت‌سر گذاشت و در هفته اخیر موفق به اخذ پروانه نمایش از شورای صدور پروانه نمایش آثار غیرسینمایی سازمان سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی شد. مستند ۵۸ دقیقه‌ای پودیک، داستان دختری است که در دهه ۱۳۷۰، رؤیای پرواز را در سر می‌پروراند. پودیک با خانواده‌اش در محله‌ای قدیمی زندگی می‌کرد. خانواده پودیک مشکلات زیادی داشتند از جمله فقر مالی، بیماری برادر و... او تصمیم می‌گیرد رؤیای خود را به حقیقت مبدل کند و در نهایت این آرزو منجر به نابینایی‌اش می‌شود. در این بین خانواده از نابینایی پودیک استفاده کرده و به ثروت بادآورده‌ای می‌رسند....

به گفته تهیه‌کننده اثر، فیلم مستند پودیک در مدت هفت ماه در تهران فیلمبرداری و در فضایی فانتزی تهیه و تولید شده است.